

Innspill fra Landsforeningen for barnevernsbarn til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge

Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) takker for muligheten til å igjen komme med innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge under covid-19.

Som organisasjon representerer vi mange barn og unge som både har og har hatt tiltak i barnevernet. Vi har nå ved fire ulike anledninger under covid-19 pandemien hatt kontakt med flere av medlemmene våre for å få innsikt i hvordan situasjonen påvirker barnevernsbarn – og da spesielt de som fremdeles har tiltak i barnevernet. Første gang var ved telefonsamtaler etter påske, den andre gangen var ved en spørreundersøkelse via mail og sms før sommeren, den tredje var gjennom telefonintervjuer i høst og den siste gangen var gjennom en anonym spørreundersøkelse som ble sendt ut i forbindelse med dette innspillet. Vi vil i dette innspillet ta utgangspunkt i svarene vi har fått denne høsten.

Som barnevernsbarnas interesseorganisasjon har det vært sentralt for oss å finne ut om barn- og unge selv opplever at kontakten deres med barnevernet har endret seg. I spørreundersøkelsen vi sendte ut til våre medlemmer spurte vi om kontakten med barnevernet var annerledes enn det den var før den første nedstengingen og om kontakten med barnevernet er annerledes nå enn den var før sommeren.

Det er varierende svar til begge spørsmålene, hvor et flertall av svarene peker på at kontakten med barnevernet har bedret seg i forhold til hvordan det var under den første nedstengingen. Ett av medlemmene våre skriver: *Ja (kontakten er annerledes), før sommeren var det nesten ikke kontakt i det hele tatt.* Mens et annet medlem skriver: *Ja (kontakten er annerledes), har også fått ny kontaktperson. Skal få ny en gang til snart. Dette gjør at det blir vanskelig å bygge en god og trygg relasjon. Særlig når vi ikke møtes fysisk. Jeg har barnevernet mitt i en annen kommune enn der jeg bor nå, og jeg får ikke komme fordi de er redd for smitte den ene eller andre veien.*

Det er likevel et større flertall som svarer at de har hatt fysiske møter med barnevernet denne høsten, noe vi ser på som svært positivt. Vi mener likevel det er svært viktig å se nærmere på kontakten barnevernsbarn som bor utenfor omsorgskommunen sin har med sin saksbehandler, da vi er redde for at disse barna fort faller mellom to stoler og ikke får den fysiske kontakten de har behov

for.

Vi har også stilt medlemmene våre spørsmål om det har blitt annerledes å bo der de bor både etter den første nedstengingen og etter sommeren. Svarene viser oss at det i stor grad er mer positive svar på bositasjonen etter sommeren enn det var før. Det er likevel viktig å påpeke at det er flere som opplever at det har blitt annerledes å bo der de bor. Et medlem skriver som svar på spørsmål om det har blitt bedre etter sommeren: *Nei, må fortsatt holde mye avstand, selv fra de som jobber på institusjonen.*

LFB har ved flere anledninger, senest i en anmodning sendt til departementet, Bufdir og Bufetat (også BFE) påpekt viktigheten av at barneverninstitusjonene og barna som bor der blir fulgt opp tettere enn i dag, spesielt når tiltakene strammes inn både lokalt og nasjonalt. En del av tilbakemeldingene vi har fått fra barnevernsbarna på institusjon er helt uholdbare. Vi hører blant annet om institusjoner hvor ungdommene er innelåst på rommene sine, hvor ansatte går i fullt verneutstyr, hvor det stilles krav til spesifikke hårfrisyrer til de med langt hår og hvor barn og ungdom mister muligheten til å snakke med voksne de stoler på. Vi forventer at dette blir fulgt opp på egnet måte.

Vi har videre blitt spurt gjentatte ganger, både av barn og unge, men også av ansatte på institusjonene om hvordan vi som brukerorganisasjon tolker reglene når det kommer til klemming og nærkontakt mellom voksen og barn på barneverninstitusjonene. Det har vært vanskelig for oss å komme med en tolkning av reglene uten å gå utenfor mandatet vårt, men vi har kommet med en oppfordring. For ungdom som bor på institusjon er ofte de ansatte som jobber der deres viktigste nærkontakter, og dermed også de eneste voksne de kan klemme. Vi vet at ungdom trenger klemmer i disse dager, og vi har bedt de som har etterspurt vår vurdering om at dette perspektivet veier tungt inn i vurderingene som blir tatt. Det er veldig tydelig for oss at det er behov for at koordineringsgruppen presiserer reglene og retningslinjene rundt dette, og vi ber om at vår oppfordring tas med i denne presiseringen.

Når vi spør medlemmene våre om det har blitt endringer i behandlingstilbudene deres denne høsten er svarene svært nedslående. Et bredt flertall svarer at det er blitt endringer i behandlingstilbudene deres. Ett medlem skriver også at: *Eneste er at jeg er redd for å oppsøke lege før det nesten er for sent, fordi jeg er redd for at de kanskje ikke har tid eller ressurser på grunn av pandemien.*

Vi er bekymret for den psykiske helsen til befolkningen under pandemien, men spesielt den psykiske helsen til barn og unge som er helt avhengige av et godt tilbud. Når det nå er et så stort fokus på at vi ikke kan stå i en situasjon hvor

helsetjenesten er presset for ressurser, er dette informasjon barn og unge fort kan tenke at betyr at de må unngå å ta kontakt. Dette kan vi ikke være kjent med, og vi ber om at koordineringsgruppen påpeker viktigheten av at det kommer ut god informasjon til barn og unge om hva de kan forvente og kreve av samfunnet nå.

I spørreundersøkelsen vi sendte ut spurte vi medlemmene våre om hva de tenker om at samfunnet stenger ned igjen nå. Svarene her er også ulike, og det deler seg relativt likt i om man er positive eller negative til nedstengingen. Vi ønsker å vise til to sitater som har kommet inn:

Det går greit egentlig, jeg føler det er bedre med for eksempel skole og sånn hjemme og når det er stengt så slipper man møter med barnevernet og samvær og sånne ting. Så jeg synes det går fint, og de er jo også det beste for å stoppe smitten.

Det er vanskelig, siden de som jobber på institusjonen er de jeg har kontakt med daglig, og nå er det begrenset. Og det blir bare til å holde seg inne for å unngå kontakt. Er redd det vil gjøre psyken dårligere.

Til slutt i spørreundersøkelsen har vi bedt medlemmene våre komme med råd til koordineringsgruppen og regjeringen om hva de mener er det beste for barn og unge under pandemien. Et bredt flertall viser til viktigheten av å møte andre, og at voksne må bli flinkere til å fortelle barn og unge hva som skjer. Vi vil vise til fire sitater fra barnevernsbarna selv, om hvordan de mener regjeringen nå bør møte den nye nedstengingen:

At de vet hva som skjer, og at man finner på mye kos hjemme, og ikke bare sitter på pcen sin eller mobilen, men at man faktisk ser barna.

At voksne virkelig satte av tid til å spørre hvordan det går, ikke bare gjette at det går bra fordi barnet/ungdommen smiler på utsiden. Det er en skummel periode, spesielt for utsatte barnevernsbarn som kanskje ikke har så mange. Er viktig at de som kan viser omsorg og spør hvordan det går.

Hmm, jeg vet at det er mange som synes det er vanskelig når alt er helt stengt, så kanskje at ting er mer tilrettelagt for at barn ikke blir helt alene og låst inne på rommene sine, men funnet en løsning for at man hadde hatt mulighet til å ha noe form for kontakt med andre enn foreldrene, uten at det er så mye at man risikerer å spre smitte.

Dei må ha ein plan for korleis ta vare på barn og unge. Så må ein tenkje over at ein veit ikkje nødvendigvis kven som er sårbar eller ikkje. Ein må ta vare på alle.

16.11.20

Synes tiltaka bør vere mildare for barn. Og at ein ikkje hadde tenke bort barn sine ressursar til fordel for smittesporing. Psykisk og fysisk helse er like viktig.

Helt til slutt vil vi igjen oppfordre koordineringsgruppen til å gjennomføre en større undersøkelse blant barn og unge enn det brukerorganisasjonene har kapasitet til.

Med vennlig hilsen

Landsforeningen for barnevernsbarn